

БЕРЗАНСКО ПРАВО

Положај предмета

Берзанско право је изборни предмет на докторским студијама у оквиру две научне области, и то привредноправне и пословноправне.

Наставни програм

УВОД У БЕРЗАНСКО ПРАВО – појам, начела, историја, извори и место берзанског права у систему права

БЕРЗА – појам, обележја, назив, значај, врсте, системи и историја берзи

СТАТУСНО ПРАВО – УЧЕСНИЦИ ТРГОВИНЕ – појам, врсте и равноправност; БЕРЗА – правни положај, признање својства (дозвола за рад), органи, запослени и посетиоци, чланови, тржишта, пословање (појам, састојци, финансирање, простор, начин пословања, морал, дисциплина), престанак, одговорност; **ОРГАНИЗАТОР ВАНБЕРЗАНСКОГ ТРЖИШТА** – организатор тржишта, организатор ванберзанског тржишта; **ТРГОВАЦ** – појам и врсте трговаца, брокерско-дилерско друштво (појам, правни положај, облик, делатност, признање својства, органи, пословање, сукоб интереса, престанак), овлашћена банка; **ПОСЕБНИ УЧЕСНИЦИ У ТРГОВИНИ ВРЕДНОСНИЦАМА** – врсте, издавалац (појам, субјективитет, врсте), улагач (појам, врсте, професионални улагач, инвестициони фонд, друштво за управљање, банка као улагач, осигуравајуће друштво), кастоди банка, централни регистар хартија; **РЕШАВАЊЕ БЕРЗАНСКИХ СПОРОВА** – спор, решавање спорова, берзанске арбитраже

УПРАВНО ПРАВО - ПРИВРЕДНЕ КРИЗЕ И МЕШАЊЕ ДРЖАВЕ – Улога управног права, појам и особине привредне кризе, тржишне осцилације (цикулси), врсте криза, девизни кресеви, узроци и лечење криза; **ОРГАНИЗАЦИЈА ТРЖИШТА** – организација робног тржишта (домаће и упоредно право), организација тржишта вредносница (слобода организовања и организација српског тржишта), ванберзанско тржиште; **НАДЗОР НАД УЧЕСНИЦИМА ТРГОВИНЕ** – појам и нивои, државни (званичан) надзор; **КОМИСИЈА ЗА ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ** – појам, особине, положај, надлежност, састав, рад, удруживање органа надзора, **БЕРЗИН НАДЗОР** – појам, контролни органи, предмет надзора, субјекти надзора, мере надзора; **САМОРЕГУЛИСАЊЕ У ТРГОВИНИ ВРЕДНОСНИЦАМА** – саморегулисање, саморегулативне организације, саморегулативне организације у Србији

ПОРЕСКО ПРАВО – ПОРЕЗИ У БЕРЗАНСКОЈ ТРГОВИНИ ВРЕДНОСНИЦАМА – општост пореског режима, порези у трговини вредносницама; **ПОРЕЗИ У БЕРЗАНСКОЈ ТРГОВИНИ РОБОМ**

УГОВОРНО ПРАВО – БЕРЗАНСКИ ПОСАО – појам, особине, врсте, уговорници (способност уговарања, овлашћење за уговарање, врсте); **ЗАКЉУЧЕЊЕ БЕРЗАНСКОГ ПОСЛА** – начини закључења, берзански налог (појам, форма, садржина, врсте, клаузуле о начину извршења, руковање), извршење налога и закључење берзанског посла (извршење налога и начини закључења, место и време закључења, форма посла и закључница); **БИТНИ САСТОЈЦИ БЕРЗАНСКОГ ПОСЛА** – два битна састојка, ствар (појам берзанске ствар, услови за пуноважност, допуштеност предмета, услови, начин и поступак пријема у котацију, прекид и престанак котације, одређеност предмета, могућност предмета), цена (појам, курс, врсте курсева, чиниоци курсева, берзанске тенденције, берзански индекс, објављивање курсева, утицај права на цену вредноснице, котирање, поремећаји котирања); **ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ПОТРАЖИВАЊА У БЕРЗАНСКОЈ ТРГОВИНИ** - појам и врсте односа,

обезбеђење између клијента и трговца, обезбеђење између трговаца; ПРЕСТАНАК И ИСПУЊЕЊЕ БЕРЗАНСКОГ ПОСЛА – престанак, испуњење (основни појмови, субјекти и предмет испуњења, време и место испуњења, начин испуњења, испуњење пребијањем, последице неиспуњења); ОДНОС ТРГОВЦА СА КЛИЈЕНТОМ – купопродаја и налог, одговорност трговца (врсте одговорности, имовинскоправна одговорност); ПОСЕБНИ БЕРЗАНСКИ ПОСЛОВИ – појам, врсте, прости послови (појам и подела, дневни посао, рочни посао, непреносив и преносив посао), обичан и премијски посао (посао са одустанком, посао распона, поновни посао, одбитни посао, есконтни посао, посао разлике (диференцијски посао), посао размене); сложени послови (врсте, продужни и равнатељски посао)

БЕРЗАНСКЕ СМИЦАЛИЦЕ (Казнено берзанско право) – уводна учења (појам смицалица и санкционисање), именоване смицалице, трговина упућеног (појам, сврха, елементи бића, санкције)

ПРАВО ВРЕДНОСНИЦА - БЕРЗАНСКИ ПАПИРИ – појам берзанских папира, особине хартија од вредности, ВРСТЕ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ – критеријуми, појединачне и серијске хартије (вредноснице), хартије на име, по наредби и на доносиоца, стварноправне, облигационоправне и хартије с правом учешћа, јавне и приватне хартије, вредноснице са непромењивим и промењивим приходом, домаће и стране вредноснице, краткоричне и дугорочне вредноснице, новчане и робне хартије; НАСТАНАК И ПРЕСТАНАК ХАРТИЈЕ, РАСПОЛАГАЊЕ ХАРТИЈОМ, ДЕМАТЕРИЈАЛИЗАЦИЈА ХАРТИЈА, ИМЕНОВАНЕ ВРЕДНОСНИЦЕ – акција, обвезница, запис, депозитна потврда, право стицања (варант), преносива закључница (дериват); ЕМИСИЈА ВРЕДНОСНИЦА – основна учења, преузималац (покровитељ) емисије, предмет емисије, јавна емисија (појам, јавна понуда, услови, поступак – појам и фазе, припрема, проспект, допуштање, продаја, исход), приватна емисија, оснивачка и накнадна емисија, паритетна, дисконтна и премијска емисија, новчана, неновчана и мешовита емисија, емисија домаћег и страног издаваоца, одговорност издаваоца (пооштравање одговорности, имовинскоправна одговорност, одговорност непосредног продавца); ПРЕУЗИМАЊЕ АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА – појам, користи и штете, правни извори, режим и начини преузимања, посао преузимања (учесници, предмет, понуда, услови, дужност понуде, став управе, поступак, промене током понуде, такмичарска понуда, право САД); ЗАШТИТА УЛАГАЧА – средства заштите (врсте, статусноправна средства, тржишноправна средства), обавештавање;

ПРАВО ДЕВИЗНИХ БЕРЗИ – ДЕВИЗЕ И ДЕВИЗНО ТРЖИШТЕ – девизе (валута и девизе, девизна и валутна берза), МЕЋУБАНКАРСКО ДЕВИЗНО ТРЖИШТЕ – учесници и предмет, организација и послови

Литература

Обавезна

Српска

Јовановић Небојша

Берзанско право, Београд, 2009

Где се деду санкција за трговину упућеног?, *Право и привреда*, 5-8/09,

Београд

Законски монопол берзи у препродаји вредносница, *Право и привреда*,

Београд, бр. 1-4/03

Смисленост бесмислица Закона о тржишту хартија од вредности у вези са емисијом, *Право и привреда*, Београд, бр. 5-8/03

Дужност пријема у чланство берзе, *Право и привреда*, Београд, бр. 5-8/2005

Нови законодавни „мућак“ Србије у MiFID окружењу, *зборника радова „Усклађивање пословног права Србије са правом ЕУ“*, Правни факултет у Београду, 2011. год. (стр. 228-304);

Радовић Вук, *Мере одбране акционарског друштва од преузимања контроле*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2008.

Марковић Мирјана, Проблем сукоба интереса између брокерско-дилерског друштва и његових клијената, *Право и привреда* 5-8/09, Београд

Прописи

Закон о тржишту капитала (Сл. гл. РС 31/2021)

Закон о алтернативним инвестиционим фондовима (Сл. гл. 73/2019)

Закон о инвестиционим фондовима са јавном понудом (Сл. гл. 73/2019)

Закон о преузимању акционарских друштава (Сл. гл. 40/06..., 108/2016)

Страна

Wood Philip, *Law and Practice of International Finance*, Sweet & Maxwell, London, 2010 или

Hudson Alistair, *Securities Law*, Sweet & Maxwell, London, 2008 или

Moloney Niamh, *EC Securities Regulation*, Oxford University Press, Oxford, 2008 или

Steinberg Marc, *Understanding Securities Law*, Mathew & Bender 1996. или

Vauplane Hubert, Bornet Jean-Pierre, *Droit des marches financiers*, Litec, Paris 2001

Допунска

Арсић Зоран, Преузимање контроле као облик надзора над радом пословног органа,

Право и привреда 11-12/95, Београд

Бартуловић Мирко

Правно-теоријска и практична проблематика дематеријализације хартија од вредности, Тржиште новца, Београд 1996.

Држава и берза, *Берза* 1-2/1993, Тржиште новца, Београд

Витез Мирослав, *Берзе хартија од вредности и берзански послови*, Култура, Бачки Петровац 2000.

Војводић Гордана, *Берзанско трговање робним дериватима*, Институт за економику и финансије, Београд 2000.

Голубовић Драган, О правној природи акције; или, због чега акција није власничка исправа?, *Финансинг* 10/95, Нови Сад

Дугалић Верољуб, Штимац Милко, *Основе берзанског пословања*, Стубови културе, Београд 2005.

Ерић Дејан, *Финансијска тржишта и инструменти*, Чигоја, Београд 2003.

Зебић Милорад, *О берзама и посебно о Београдској берзи*, Младост, Београд 1990.

Јовановић Небојша, *Емисија вредносних папира*, Привредни преглед, Београд, 2001.

Јовановић Небојша, Радовић Вук, Мирјана Радовић, *Компанијско право*, Београд 2021 (део о берзама и финансијским инструментима)

Миловановић Добросав, Робне берзе у новом регулаторном окружењу, *Право и привреда* 5-8/09, Београд

Мићовић Миодраг

Берзански термински послови, *Правни живот* 11/95, Београд

Финансијски деривати, *Право и привреда* 5-8/03, Београд.

Петрикић Радивоје, Правни режим преузимања друштава у Европи, *Право и привреда* 5-8/2000, Београд

Шећковић Дамјан, *Берзанско право*, Универзитет Црне Горе, Подгорица 2001

Шогоров Стеван, Правичност и берзански послови, *Правни живот* 9-10/94, Београд

Ferran Ellis, *Principles of Corporate Finance Law*, Oxford University Press, Oxford, 2008.
Ferrarini, Hopt, Wymeersch, *Capital Markets in the Age of Euro*, Kluwer Law International, Hague, 2002.
Hopt & Wymeersch, *European Company and Finance Law*, Oxford University Press, 2007.

Предавачи и предавања

Др Небојша Јовановић, др Мирјана Радовић

Предавања се држе ако има више од десет слушалаца пријављених у Центру за докторске студија Факултета. Фонд часова одређује сваке године управа докторских студија.